

PART 2

FUNDAMENTAL RIGHTS PROVIDED TO INVESTORS UNDER THE AGREEMENT ON PROMOTION, PROTECTION AND GUARANTEE OF INVESTMENTS AMONG MEMBER STATES OF THE ORGANISATION OF THE ISLAMIC CONFERENCE

İSLAM KONFERANSI TEŞKİLATINA ÜYE ÜLKELER ARASINDA YATIRIMLARIN TEŞVİKİ, KORUNMASI VE GARANTİ EDİLMESİ ANLAŞMASI TAHTINDA YATIRIMCIYA SAĞLANAN TEMEL HAKLAR

BEKİR BERA GÖKSU
AYŞE ZEYNEP DEMİRCAN

ABSTRACT

The Agreement On Promotion, Protection And Guarantee Of Investments Among Member States Of the Organisation Of the Islamic Conference ("OIC Agreement"), which was accepted in June 1981, signed by Turkey in 1987 and ratified in February 1991, provides some fundamental rights and opportunities to foreign investors who are citizens of the members of the Organization of the Islamic Conference ("OIC"), an international organization recognized as a legal entity under international law. Standards such as the most-favored-nation registration, national treatment for foreign investors, and fair and equal treatment, which are based on mutual protection and promotion agreements in international law, are also based on the OIC Agreement. The investments of foreign investors, who are citizens of member countries, in the host country and the investor's personality have been provided with legal protection and rights, which are important in international investment law, under the said OIC Agreement, which will be explained in detail below.

KEYWORDS

ORGANIZATION OF THE ISLAMIC CONFERENCE, DISPUTE RESOLUTION, INVESTOR, FUNDAMENTAL RIGHTS AND OPPORTUNITIES.

ÖZET

Uluslararası hukuk tahtında tüzel kişiliği olduğu kabul edilen, uluslararası bir teşkilat olan İslam İşbirliği Teşkilatı'nın ("İİT") Haziran 1981'de kabul edilen, 1987 yılında da Türkiye tarafından imzalanan ve Şubat 1991'de ise onaylanan İslam Konferansı Teşkilatına Üye Ülkeler Arasında Yatırımların Teşviki, Korunması ve Garanti Edilmesi Anlaşması ("İKT Anlaşması"), İİT ülkelerinin vatandaşı konumunda olan yabancı yatırımcılara bazı temel hak ve imkanlar sağlamaktadır. Uluslararası hukukta yatırımların karşılıklı korunması ve teşviki anlaşmalarında temel alınan en çok gözetilen ulus (most-favored-nation) kaydı, yabancı yatırımcıya milli muamele, adil ve eşit muamele gibi standartlar İKT Anlaşması'nda da temel alınmış ve üye ülkelerin vatandaşı konumunda olan yabancı yatırımcının ev sahibi ülkede yapacağı yatırımlarına ve yatırımcının şahsına söz konusu İKT Anlaşması nezdinde aşağıda detaylarıyla açıklanacak olan uluslararası yatırım hukukunda önem arz eden yasal koruma ve haklar sağlanmıştır.

ANAHTAR KELİMELER

İSLAM KONFERANSI TEŞKİLATI, UYUŞMAZLIKLARIN ÇÖZÜMÜ, YATIRIMCI, TEMEL HAK VE İMKANLAR.

PART 2

In our article, the opportunities provided by the investment agreement to the investors of the contracting states will be summarized by examining the protection and dispute resolution mechanisms.

Makalemizde söz konusu yatırım anlaşmasının, âkit devletlerin yatırımcılarına sağladığı imkanlar, koruma ve uyuşmazlık çözüm mekanizmaları incelenerek özetlenecektir.

I. INTRODUCTION

First of all, it should be stated that "regional organizations established under international law, although they have many social, political and economic functions, the most important function is their role in maintaining peace, economic and political stability in a relevant region and the dialogue between the countries in the relevant region. States have come together under the roof of regional unions in order to emphasize cooperation instead of competition by combining their potentials in the international arena¹.". Since the beginning of the twentieth century, the need for a cooperation in the Islamic world has begun to emerge due to the common values they adopt due to their beliefs, as well as political and economic reasons. The OIC was established with the aim of ending this need and strengthening its role in the international arena by ensuring a unity in the "Islamic" world, especially in economic terms.

Within this structure, it is aimed to strengthen the relations between member states by signing many agreements in various fields, and with this union, increase the role of the member states in world trade. One of these agreements is the OIC Agreement, to which our country is also a party. In our article, the opportunities provided by the investment

I. GİRİŞ

Öncelikle ifade etmek gerekir ki, uluslararası hukuk tahtında kurulmuş bölgesel nitelikli örgütlerin, sosyal, siyasal ve ekonomik birçok işlevi olmakla birlikte en önemli işlevi; bir ilgili bölgede barış, ekonomik ve politik istikrar ve ilgili bölgede yer alan ülkeler arasındaki diyalogun korunmasındaki rolüdür. Uluslararası arenada potansiyellerini birleştirerek rekabet yerine iş birliği vurgusunu öne çıkarmak için devletler bölgesel birleşmeler çatısı altında bir araya gelmiştir¹. İnançları dolayısıyla gözettikleri ortak değerler, yasal ve ekonomik nedenlerle İslam dünyasında bir iş birliğine yirminci yüzyılın başından itibaren ihtiyaç duyulmaya başlanmıştır. Bu ihtiyacın sonlanması ve "İslam" dünyasında özellikle ekonomik açıdan bir birliğin sağlanarak, uluslararası alandaki rollerinin güçlendirilmesi hedefleriyle İİT kurulmuştur.

Oluşturulan bu yapı nezdinde, üye olan devletler arasında çeşitli alanlarda birçok anlaşma akdedilerek ilişkilerin güçlendirilmesi, üye devletlerin bu birlik dolayısıyla özellikle dünya ticaretindeki rollerinin artırılması hedeflenmiştir. Bu anlaşmalardan biri de, ülkemizin de tarafı olduğu, İKT Anlaşması'dır. Makalemizde söz konusu yatırım anlaş-

agreement to the investors of the contracting states will be summarized by examining the protection and dispute resolution mechanisms.

II. ORGANISATION OF ISLAMIC COOPERATION (ORGANIZATION OF THE ISLAMIC CONFERENCE)

A. History

OIC is an international organization with international legal personality founded in 1969 in Rabat, the capital of Morocco, consisting of 57 member states, to gather Islamic countries under its roof.

The reaction in the Islamic World against the occupation of Jerusalem, one of the most holy sites for Muslims, by Israel after the 1967 war between the Arab states and Israel, increased the desire of Muslim countries to act in close cooperation with each other. As a result of this need, the first Islamic Summit Conference was held in Rabat in September 1969, upon the joint call of King Faisal of Saudi Arabia and King Hassan of Morocco. With the decision taken at said conference, the Organization of the Islamic Conference was established².

masının, âkit devletlerin yatırımcılarına sağladığı imkanlar, koruma ve uyuşmazlık çözüm mekanizmaları incelenerek özetlenecektir.

II. İSLAM İŞBİRLİĞİ TEŞKİLATI (İSLAM KONFERANSI TEŞKİLATI)

A. Tarihçe

İİT, Eylül 1969 tarihinde Fas'ın başkenti Rabat'ta toplanıp İslam ülkelerini çatısı altında toplamak üzere kurulan 57 üyeye sahip, uluslararası hukuk tüzel kişiliğini haiz bir uluslararası teşkilattir.

Arap devletleri ve İsrail arasında 1967 yılında yaşanan savaş sonrası Müslümanların kutsal meskenlerinin İsrail tarafından işgal edilmesi eylemine karşı İslam Alemleri tarafından oluşan tepki, Müslüman ülkelerin birbirlerine, yakınlık ve işbirliği içerisinde davranma isteğini arttırmıştır. Bu gereksinim sonucunda, Fas Kralı Hasan ve Suudi Arabistan'ın o dönemdeki Kralı Faysal'ın ortak daveti üzerine İslam Zirve Konferansı ilk kez Eylül 1969'da Rabat'ta düzenlenmiş ve bu konferansta alınan kararlarla İslam Konferansı Örgütü kurulmuştur².

FOOTNOTE

¹ Prof. Dr. Selahaddin Bakan, "Ortadoğu'da Bir Bölgesel Örgüt Olarak, İslam İşbirliği Teşkilatı'nın Etkinliği Üzerine Bir Değerlendirme", Uluslararası Yönetim Akademisi Dergisi, 2021, C.4, V.1, p. 84.

² Prof. Dr. Selahaddin Bakan, "Ortadoğu'da Bir Bölgesel Örgüt Olarak, İslam İşbirliği Teşkilatı'nın Etkinliği Üzerine Bir Değerlendirme", Uluslararası Yönetim Akademisi Dergisi, 2021, C.4, V.1, p. 80-86.

DİPNOT

¹ Prof. Dr. Selahaddin Bakan, "Ortadoğu'da Bir Bölgesel Örgüt Olarak, İslam İşbirliği Teşkilatı'nın Etkinliği Üzerine Bir Değerlendirme", Uluslararası Yönetim Akademisi Dergisi, 2021, C.4, S.1, s. 84.

² Prof. Dr. Selahaddin Bakan, "Ortadoğu'da Bir Bölgesel Örgüt Olarak, İslam İşbirliği Teşkilatı'nın Etkinliği Üzerine Bir Değerlendirme", Uluslararası Yönetim Akademisi Dergisi, 2021, C.4, S.1, s. 80-86.

PART 2

In the ongoing process, the name of this organization, which was established as the Organization of the Islamic Conference, was changed to the Organization of Islamic Cooperation at the 38th Council of Foreign Ministers held in June 2011³.

III. THE AGREEMENT ON PROMOTION, PROTECTION AND GUARANTEE OF INVESTMENTS AMONG MEMBER STATES OF THE ORGANISATION OF THE ISLAMIC CONFERENCE

A. International Investment Agreements

International Investment Agreements ("IIAs") are agreements signed between states, aiming to encourage and protect the investments to be made in mutually contracting countries and the investor, and in which the relevant rules are regulated. With these agreements, the investors of the countries that are party to the agreement will be able to make their investments, knowing the rights and guarantees they have in foreign countries.

IIAs are of great importance for investors in terms of protecting fundamental rights and freedoms in the investee country within the framework of international law, determining the conditions of expropriation and nationalization transactions that can be made by the host state, and international arbitration conditions in the resolution of disputes.

Devam eden süreçte, İslam Konferansı Örgütü adıyla kurulan bu organizasyonun ismi 2011 Haziran ayında 38. Dışişleri Bakanları Konseyi'nde İslam İşbirliği Teşkilatı olarak değiştirilmiştir³.

III. İSLAM KONFERANSI TEŞKİLATINA ÜYE ÜLKELER ARASINDA YATIRIMLARIN TEŞVİKİ, KORUNMASI VE GARANTİ EDİLMESİ ANLAŞMASI

A. Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunması Anlaşmaları

Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunması ("YKTK") Anlaşmaları veya dünyada bilinen diğer adıyla "International Investment Agreements" ("IIAs"); devletler arasında imzalanan, karşılıklı olarak taraf ülkelerde yapılacak yatırımları ve yatırımcıyı teşvik ve korumayı hedefleyen ve buna ilişkin kuralların düzenlendiği anlaşmalardır. Bu anlaşmalar sayesinde; anlaşmaya taraf ülkelerin yatırımcıları, yabancı ülkelerde sahip olduğu hak ve güvenceleri bilerek yatırımlarını yapabileceklerdir.

YKTK Anlaşmalarında, yatırım yapılan ülkedeki temel hak ve özgürlüklerin uluslararası hukuk çerçevesinde korunması, ev sahibi devlet tarafından yapılabilecek kamulaştırma ve devletleştirme işlemlerinin şartlarının ve uyuşmazlıkların çözümünde uluslararası tahkim şartlarının belirlenmesi, yatırımcılar bakımından büyük önem arz etmektedir.

FOOTNOTE

³ "Organization of Islamic Cooperation (OIC)", Ministry of Foreign Affairs of the Republic of Turkey, International Organization Tag.

⁴ Burkina Faso, Cameroon, Egypt, Republic of Gabon, Gambia, Guinea, Republic of Indonesia, Iran, Iraq, Jordan, Kuwait, Lebanon, Libya, Mali, Morocco, Oman, Pakistan, Palestine, Qatar, Saudi Arabia, Senegal, Somalia, Sudan, Syria, Tajikistan, Tunisia, Turkey, the Republic of Uganda and the United Arab Emirates.

The main purpose of the IIAs is to reduce the differences and risks of investors operating in different legal systems, as much as possible, and to ensure that the investor's investment in the relevant host country is treated in an objective, transparent, and fair manner, and to international standards. In order to achieve this aim, IIAs are regulated within certain standards.

These standards can be listed as;

- MFN- Most Favoured Nation Clause
- NT -National Treatment
- Due Dilligence
- FPS- Full Protection and Security Standard
- FET- Fair and Equitable Treatment

There are many bilateral and multi-lateral IIAs to which Turkey is a party. One of these agreements is the OIC Agreement of the OIC, of which Turkey has been a member since its establishment.

YKTK Anlaşmaları'nın amacı, yatırımcıların ev sahibi ülkelerde gerçekleştirdiği yatırımlara; tarafsız, hakkaniyetli ve uluslararası standartlarda muamele gösterilmesini sağlamak ve yatırımcıların risklerini en aza indirmeye çalışmaktır. Bu amaca ulaşılabilmesi amacıyla, YKTK Anlaşmaları belli standartlar dahilinde düzenlenmektedir.

Bunlar;

- En Çok Gözetilen Ulus Kaydı (MFN- Most Favoured Nation Clause)
- Yabancı Yatırımcıya Milli Muamele (NT -National Treatment)
- Gereklî Özeni Gösterme (Due Dilligence)
- Tam Koruma Ve Güvenlik Standardı (FPS- Full Protection and Security Standard)
- Adil ve Eşit Muamele (FET- Fair and Equitable Treatment)

standartları olarak sıralanabilir.

Türkiye'nin taraf olduğu birçok ikili ve çok taraflı yatırımların karşılıklı teşviki ve korunması anlaşması bulunmaktadır. Bu anlaşmalardan bir tanesi, Türkiye'nin kuruluşundan beri üyesi olduğu İİT'nin İKT Anlaşması'dır.

The OIC Agreement was adopted by the Foreign Ministers of the Islamic Conference in June 1981.

İKT Anlaşması, İslam Konferansı Dışişleri Bakanları tarafından Haziran 1981'de kabul edilmiştir.

B. OIC Agreement

The OIC Agreement was adopted by the Foreign Ministers of the Islamic Conference in June 1981. Turkey signed the Agreement in 1987 and ratified it in February 1991. As of 31 January 2020, 36 countries have signed the OIC Agreement and the Agreement has been ratified by 29 of them⁴. This agreement is a basic, multilateral investment agreement for the protection of investors, designed as an alternative to the International Centre for Settlement of Investment Disputes Convention ("ICSID Convention").

The main purpose of the OIC Agreement is to facilitate the settlement of trade and investment disputes of the member states

B. İKT Anlaşması

İKT Anlaşması, İslam Konferansı Dışişleri Bakanları tarafından Haziran 1981'de kabul edilmiştir. 1987'de Türkiye Anlaşmayı imzalamış ve Şubat 1991'de ise onaylamıştır. 31 Ocak 2020 itibarıyla İKT Anlaşması'nı 36 ülke imzalamış ve Anlaşma bunlardan 29'u tarafından onaylanmıştır⁴. Bu sözleşme, Devletler ve Diğer Devletlerin Vatandaşları Arasındaki Yatırım Uyuşmazlıklarının Çözülmesi Hakkında Sözleşme'ye (ICSID Sözleşmesi) alternatif olarak kurgulanmış, yatırımcıların korunmasına ilişkin temel, çok taraflı bir yatırım sözleşmesidir.

İKT Anlaşması'nın en temel amacı üye ülkelerin İKT üyesi devletlerin tabiiyetine sahip gerçek veya tüzel kişilere ilişkin ticaret ve

DİPNOT

³ "İslam İşbirliği Teşkilatı (İİT)", Türkiye Cumhuriyeti Dışişleri Bakanlığı, Uluslararası Örgüt Künyesi.

⁴ Burkina Faso, Kamerun, Mısır, Gabon Cumhuriyeti, Gambiya, Gine, Endonezya Cumhuriyeti, İran, Irak, Ürdün, Kuveyt, Lübnan, Libya, Mali, Fas, Umman, Pakistan, Filistin, Katar, Suudi Arabistan, Senegal, Somali, Sudan, Suriye, Tacikistan, Tunus, Türkiye, Uganda Cumhuriyeti ve Birleşik Arap Emirlikleri.

PART 2

regarding natural or legal persons who are nationals of the OIC member states. The Agreement, with its third section titled "Investment Guarantees", provides certain rights and guarantees to natural or legal person investors who are nationals of member states.

C. Fundamental Rights and Opportunities Granted to Investors Under the OIC Agreement

1. Rights Granted to Investor under Most Favoured Nation (MFN) Treatment

First of all, it would be appropriate to examine the meaning of the most favoured nation treatment in the OIC Agreement. Most favoured nation treatment is defined as "... if it includes an obligation to grant the foreign investor the better rights accorded to an investor from any other nationality, this is the most-favoured nation treatment obligation. This obligation is a relative obligation; it covers not only substantive but also procedural rights. That is, if the state has granted another investor broader or better material or procedural rights, the state should provide that investor with the same rights as a requirement of the most favored nation treatment obligation."⁵ in the doctrine.

The most favoured nation principle is regulated in Article 8 of the OIC Agreement. Pursuant to the relevant article, the contracting states that have signed the OIC Agreement guarantee that they will not provide each other's investors with less privileged and favourable opportunities than they provide

yatırım uyuşmazlıklarının çözümünün kolaylaştırılmasıdır. Anlaşma, "Yatırım Garantileri" başlıklı Üçüncü Bölümü ile üye ülkelerin tabiiyetine sahip gerçek veya tüzel kişi yatırımcılara belirli hak ve garantiler sunmaktadır.

C. İKT Anlaşması Tahtında Yatırımcılara Tanınan Temel Hak Ve İmkanlar

1. En Çok Gözetilen Ulus Kaydı'na (MFN) İlişkin Yatırımcıya Sağlanan Haklar

Öncelikle İKT Anlaşması'nda yer alan en çok gözetilen ulus kaydının anlamını incelemek yerinde olacaktır. En çok gözetilen ulus kavramı "... yabancı yatırımcıya başka herhangi bir ulustan olan yatırımcıya tanınan daha iyi hakları da tanıma yükümlülüğü içeriyor ise bu en çok gözetilen ulus (Most-Favoured Nation Treatment) muamelesi yükümlülüğüdür. Bu yükümlülük göreceli bir yükümlülüktür; sadece maddi hakları değil usuli hakları da kapsar. Yani devlet bir başka yatırımcıya daha geniş veya iyi maddi veya usuli hak sağlamış ise o yatırımcıya da aynı hakları en çok gözetilen ulus muamelesi yapma yükümlülüğü gereği sağlamalıdır."⁵ şeklinde doktrinde tanımlanmaktadır.

İKT Anlaşması'nın 8. maddesinde en çok gözetilen ulus kaydı düzenlenmektedir. İlgili madde uyarınca, İKT Anlaşması'nı imzalayan âkit devletler, birbirlerinin yatırımcılarına İKT Anlaşması'na taraf olmayan üçüncü bir ülke yatırımcılarına tanıdıklarından daha az ayrıcalıklı ve elverişli im-

to investors from a third country that is not a party to the OIC Agreement. Thus, the investor of the country that is a party to the OIC Agreement will be able to benefit from the most advantageous opportunities enjoyed by the investors of third countries in the host country, and are brought to a position to compete with investors of the third country. Article 8 of the OIC Agreement regarding the Most Favoured Nation Registration is as follows:

"1. The investors of any contracting party shall enjoy, within the context of economic activity in which they have employed their investments in the territories of another contracting party, a treatment not less favourable than the treatment accorded to investors belonging to another State not party to this Agreement, in the context of that activity and in respect of rights and privileges accorded to those investors.

2. Provisions of paragraph 1 above shall not be applied to any better treatment given by a contracting party in the following cases:

- Rights and privileges given to investors of one contracting party by another contracting party in accordance with an international agreement, law or special preferential arrangement.
- Rights and privileges arising from an international agreement currently in force or to be concluded in the future and to which any contracting party may become a member and under which an economic union, customs union or mutual tax exemption arrangement is set up.
- Rights and privileges given by a contracting party for a specific project due to its special importance to that state."⁶

Within the scope of the "most favoured nation treatment" expressed in Article 8 of the OIC Agreement, in addition to the rights and opportunities specified in the OIC Agreement, the investor will also have the rights and opportunities provided by the host country to natural and legal person investors of countries other than the countries that are party to the OIC Agreement.

2. Rights Provided to Investors Concerning the Risk of "Expropriation", "Nationalization"

Article 10.2. of the OIC Agreement has the provision "... It will, however, be permissible to: (a) Expropriate the investment in the pub-

kânları sağlamayacaklarını garanti etmektedirler. Böylece İKT Anlaşması'na taraf olan ülkenin yatırımcısı; ev sahibi ülkede üçüncü ülkelerin yatırımcılarının yararlandığı en avantajlı imkânlardan yararlanabilecek olup, söz konusu üçüncü ülke yatırımcıları ile rekabet edebilecek konuma getirilmektedir.

"En Çok Gözetilen Ulus Kaydı"na ilişkin olan, İKT Anlaşması'nın 8. maddesi aşağıdaki şekildedir:

"1. Herhangi bir âkit tarafın yatırımcılarının, bir başka âkit tarafın ülkesinde yatırımlarını yaptıkları ekonomik faaliyet çerçevesinde tabi tutulacakları muamele, bu Anlaşma'ya taraf olmayan başka bir ülkeye mensup yatırımcılara, o faaliyet çerçevesinde tanınan hak ve imtiyazlara kıyasla daha az elverişli olmayacaktır.

2. Yukarıdaki birinci paragrafın hükümleri aşağıdaki durumlarda, bir âkit tarafça yapılan ayrıcalıklı muamelelerde uygulanmayacaktır:

- Uluslararası bir Anlaşma, yasa veya özel preferans anlaşmasına uygun olarak bir âkit taraf yatırımcılarına diğer bir âkit tarafça verilen hak ve imtiyazlar.
- Halen yürürlükte bulunan veya gelecekte sonuçlandırılacak olan ve herhangi bir âkit tarafın üye olabileceği ve bir ekonomik birlik, gümrük birliği veya karşılıklı vergi istisnası düzenlemesi tesis edecek olan uluslararası anlaşmadan doğan hak ve imtiyazlar.
- Bir âkit tarafça o ülke açısından özel önemi nedeniyle belirli bir proje için verilen hak ve imtiyazlar."⁶

İKT Anlaşması'nın 8. maddesinde ifade edilen "en çok gözetilen ulus kaydı" kapsamında yatırımcı, İKT Anlaşması'nda belirtilen hak ve imkanların yanı sıra ev sahibi ülkenin İKT Anlaşması'na taraf olan ülkeler haricindeki ülkelerin gerçek ve tüzel kişi yatırımcılarına sağladığı hak ve imkanlara da sahip olacaktır.

2. "Kamulaştırma", "Devletleştirme" Riskine İlişkin Yatırımcıya Sağlanan Haklar

İKT Anlaşması'nın 10.2. maddesi "... Ev sahibi ülke şunlara izin verebilecektir: a) Ayrımcı gözetmeksizin ve yatırımcıya yeterli ve gerçek tazminatı, ev sahibi ülkede bu tür tazminatı düzenleyen yasalar uyarınca, zamanında ödeyerek, yatırımcının ev sahibi ülkenin yetkili mahkemesinde kamulaştırma tedbirine karşı çıkma

FOOTNOTE

5 A. Yeşilirmak, Türkiye'de Ticari Hayatın ve Yatırımın Ortamının İyileştirilmesi İçin Uyuşmazlıkların etkin Çözümünde Doğrudan Görüşme, Arabuluculuk, Hakem-Bilirkişilik ve Tahkim: Sorunlar ve Çözüm Önerileri, İstanbul 2012, p. 173.

6 Official Gazette ("OG") dated 28/03/1988, numbered 19768, Decision No. 88/12634 on the Approval of the Agreement on the Promotion, Protection and Guarantee of Investments among the Member States of the Organization of the Islamic Conference.

DİPNOT

5 A. Yeşilirmak, Türkiye'de Ticari Hayatın ve Yatırımın Ortamının İyileştirilmesi İçin Uyuşmazlıkların etkin Çözümünde Doğrudan Görüşme, Arabuluculuk, Hakem-Bilirkişilik ve Tahkim: Sorunlar ve Çözüm Önerileri, İstanbul 2012, s. 173.

6 28/03/1988 tarih, 19768 sayılı Resmî Gazete (RG), İslam Konferansı Teşkilatına Üye Ülkeler Arasında Yatırımların Teşviki, Korunması ve Garantî Edilmesi Anlaşması'nın Onaylanmasına İlişkin 88/12634 Sayılı Karar.

PART 2

lic interest in accordance with the law, without discrimination and on prompt payment of adequate and effective compensation to the investor in accordance with the laws of the host state regulating such compensation, provided that the investor shall have the right to contest the measure of expropriation in the competent court of the host state. (b) Adopt preventive measures issued in accordance with an order from a competent legal authority and the execution measures of the decision given by a competent judicial authority.”.

Under the relevant provision, the foreign investor has a guarantee that the real value of his investment will be paid in case of direct and indirect expropriation, and thus is protected against the risk of “expropriation” and “nationalization”.

3. Rights Provided to Investors Regarding Money Transfer

Pursuant to Article 11 of the OIC Agreement, amounts such as dividends, profits, sales prices, amounts to be paid in return for various agreements, compensation fees, investment loan installments arising from activities within the scope of investment carried out by foreign investors in the host country are freely transferred abroad through banks or private financial institutions.

Pursuant to the relevant article, the host country undertakes the guarantee of free transfer of capital and net profits in cash

hakkına sahip olması şartıyla, yatırımı, kamu yararına, yasaya uygun olarak kamulaştırma. b) Yetkili bir yasal makamın emrine uygun olarak çıkarılmış önleyici tedbirlerin ve yetkili bir yargı organı tarafından verilen bir kararın yerine getirilmesine ilişkin tedbirlerin kabulü.” hükümünü haizdir.

İlgili hüküm tahtında yabancı yatırımcı, doğrudan ve dolaylı kamulaştırma durumlarında yatırımının gerçek bedelinin kendisine ödeneceği garantisine sahip olmakta ve böylece “kamulaştırma” ve “devletleştirme” riskine karşı korunmaktadır.

3. Para Transferine İlişkin Yatırımcıya Sağlanan Haklar

İKT Anlaşması'nın 11. maddesi uyarınca yabancı yatırımcıların ev sahibi ülkede gerçekleştirdiği yatırım kapsamındaki faaliyetlerinden doğan; temettü, kar, satış bedelleri, çeşitli anlaşmalar karşılığında ödenecek meblağlar, tazminat bedelleri, yatırıma ilişkin kredi taksitleri gibi meblağlar, bankalar veya özel finans kuruluşları aracılığıyla yurtdışına serbest bir şekilde transfer edilebilme imkanına sahip olmaktadır.

İlgili madde uyarınca ev sahibi ülke, yabancı yatırımcıya bir ayırım gözetmeksizin, yasal

to any contracting party without discrimination, legal or banking restrictions, and without imposing taxes and duties on the transfer. Accordingly, the capital will be repatriated either on completion of the investment or five years after the date of transfer to the host country, whichever comes first, depending on the nature of the investment. Again, pursuant to this article, an upper limit has been drawn for these transactions, emphasizing that the transfer must be concluded without delay within the normal time required for the completion of bank transactions. Accordingly, this period shall not exceed 90 (ninety) days from the date of application for the transfer.

Accordingly, the OIC Agreement secures the contracting state investors by drawing upper limits for the transfers of capital and net profit.

veya bankacılıkla ilgili kısıtlama ve transfere vergi ve harç uygulamadan, sermayenin ve net kazancının nakit olarak herhangi bir âkit tarafa serbestçe transferini garanti etmeyi üstlenmektedir. Buna göre ana sermaye, yatırımın niteliğine göre, hangisi önce gerçekleşirse ya yatırımın tamamlanmasıyla ya da ev sahibi ülkeye transfer tarihinin üzerinden beş yıl geçmesiyle ülkesine geri gönderilecektir. Yine bu madde uyarınca; transferin banka işlemlerinin tamamlanması için gerekli normal süre içerisinde bir gecikme olmaksızın sonuçlandırılması gerekliliğinin üstünde durularak, bu işlemler için bir üst sınır çizilmiştir. Buna göre bu süre, transfer için başvurunun yapıldığı tarihten itibaren 90 (doksan) günü aşmayacaktır.

Bu doğrultuda, İKT Anlaşması ana sermaye ve net kazancın transferleri için üst sınırlar çizerek âkit devlet yatırımcılarını güvence altına almaktadır.

Accordingly, the OIC Agreement secures the contracting state investors by drawing upper limits for the transfers of capital and net profit.

Bu doğrultuda, İKT Anlaşması ana sermaye ve net kazancın transferleri için üst sınırlar çizerek âkit devlet yatırımcılarını güvence altına almaktadır.

4. Regulations Regarding the Situations Where the Investor's Right to Compensation Arises

Article 13 of the OIC Agreement provides the right to compensation under certain circumstances to natural and legal person investors of the contracting states for any damage caused by the actions and transactions of a contracting party or its central administration, local authority or public enterprises. According to the relevant article;

i. Violation of any of the rights or guarantees accorded to the investor under this OIC Agreement;

4. Yatırımcının Tazminat Hakkının Doğduğu Durumlara İlişkin Düzenlemeler

İKT Anlaşması'nın 13. maddesi ile bir âkit tarafın veya onun merkezi idare, yerel yönetim veya kamu kurumlarının eylem ve işlemlerinden kaynaklanan herhangi bir zarar için, âkit devletlerin gerçek ve tüzel kişi yatırımcılarına, belli durumlar altında tazminat hakkı sağlanmaktadır. İlgili maddeye göre;

i. bu Anlaşma ile yatırımcıya verilmiş olan herhangi bir hakkın veya garantinin ihlal edilmesi,

PART 2

- ii. Breach of any of the international obligations or undertakings imposed on the contracting party arising under the OIC Agreement for the benefit of the investor or the non-performance of whatever is necessary for its execution, whether intentionally or due to negligence;
- iii. Non-execution of a judicial decision requiring enforcement, directly connected to the investment;
- iv. Causing harm, by an act or omission, or by any other means,
- In such cases, the investor is provided with the opportunity to indemnify their losses.

Accordingly, the compensation will be equal to the loss suffered by the investor, depending on the type and amount of the loss. If it is not possible to restore the investment to its pre-loss condition, compensation will be monetary. In cases where the damage will be compensated in monetary terms, the determination of the amount to be paid will be clarified within 6 months from the occurrence of the damage, and it will be paid within 1 year from the date on which the amount of compensation is agreed upon, or completion of the work to determine the amount of compensation. As can be seen, in the event that the investor incurs a loss due to the actions of the central administration, local authority or public enterprises, the amount to be paid for the compensation of the investor's losses will be determined within a short period of 6 months from the occurrence of the loss, and this determined amount will be paid to the investor within 1 year from the date of determination. In this case, the investor will have the opportunity to compensate for such a loss within a maximum of 1 year and 6 months.

5. Regulation Regarding the Application of National Treatment to Foreign Investors

Article 14 of the OIC Agreement has the provision "The investor shall be accorded a treatment not less than that accorded by the host state to its national investors or others regarding the compensation of damage that may befall the physical assets of investment due to hostilities of international nature

- ii. bu Anlaşmadan doğan ve yatırımcının yararı için bir âkit tarafa yüklenmiş herhangi bir uluslararası vecibenin veya taahhüdün ihlali veya ister kasıtlı ister ihmalden ötürü olsun, o vecibe veya taahhüdün yerine getirilmesi için gerekli hususların ifa edilmemesi,
- iii. yatırımla doğrudan ilgisi olan uygulanması gerekli mahkeme kararının infaz edilmemesi,
- iv. bir fiil veya ihmalle veya herhangi başka bir yolla yatırımın mevcut olduğu ülkede yürürlükte olan yasaların ihlali suretiyle yatırımcıya zarar vermeye neden olunması hallerinde yatırımcıya zararlarını tazmin etme imkânı sağlanmaktadır.

Buna göre, tazminat, zararın türüne ve miktarına bağlı olarak yatırımcının uğradığı zarara eşit olacaktır. Eğer yatırımı uğradığı zarardan önceki durumuna getirmek mümkün olmuyorsa, tazminat, parasal olacaktır. Zararın parasal olarak tazmin edileceği durumlarda ödenecek miktarın belirlenmesi, zararın meydana gelmesinden itibaren 6 ay içerisinde netleştirilecek, tazminat miktarının üzerinde anlaşmaya varıldığı veya tazminat miktarının belirlenmesi işinin tamamlandığı tarihten itibaren ise 1 yıl içinde ödenecektir. Görüldüğü üzere, yatırımcının merkezi idare, yerel yönetim veya kamu kurumlarının eylemlerinden kaynaklı bir zarara uğraması halinde, yatırımcının zararlarının tazmini için ödenecek miktar zararın meydana gelmesinden itibaren 6 ay gibi kısa bir süre içerisinde belirlenecek ve bu belirlenen miktar ise netleşme tarihinden itibaren 1 sene içerisinde zarara uğrayan yatırımcıya ödenecektir. Bu halde yatırımcı böyle bir zarara uğradığı durumlarda azami 1 yıl 6 ay içerisinde zararını tazmin etme imkanını haiz olacaktır.

5. Yabancı Yatırımcıya Milli Muamele (NT -National Treatment) Uygulanacağına İlişkin Düzenleme

İKT Anlaşması'nın 14. maddesi "Uluslararası bir kuruluşun sebep olduğu uluslararası mahiyetteki bir ihtilaf veya genel nitelikteki iç kargaşa veya şiddet eylemleri nedeniyle yatırımın fiziki varlıklarının maruz kalabileceği zararın tazmininde, yatırımcının ev sahibi

committed by any international body or due to civil disturbances or violent acts of general nature."

Pursuant to this provision, it grants the "Right of National Treatment" to natural or legal person investors who have are citizens of the member states. Pursuant to the "Right of National Treatment", the contracting states guarantee that the other party to the agreement will not give the investor of the state less privileged opportunities than it gives to its own investors. Thus, the foreign investor is brought to a competitive position with the own investors of the host country.

6. Dispute Resolution Mechanisms Under OIC Agreement

a. "Arbitration" and "Conciliation" Mechanisms

With Article 16 of OIC Agreement, the investor is given a choice. Accordingly, the investor will have the right to apply to the national judicial system in the host country. In addition, the OIC Agreement also allows disputes to be resolved before an arbitrator. In this case, the investor, while choosing one of the dispute resolution mechanisms, will lose the right to apply to the other mechanism.

ülke tarafından tabii tutulacağı muamele, kendi ulusal yatırımcılarına veya başkalarına uygulanandan daha az elverişli olmayacaktır." hükmünü haizdir.

Bu hüküm uyarınca üye devletlerin tabiiyetine sahip gerçek veya tüzel kişi yatırımcılara, "Milli Muamele Hakkı" tanınmaktadır. "Milli Muamele Hakkı" uyarınca, âkit devletlerin, anlaşmanın karşı tarafı devletin yatırımcısına kendi yatırımcısına tanıdığından daha az ayrıcalıklı imkân tanımayacağına garanti altına almaktadır. Böylece yabancı yatırımcı, ev sahibi ülkenin kendi yatırımcılarıyla rekabet edebilir konuma getirilmektedir.

6. İKT Anlaşması Kapsamında Uyuşmazlık Çözüm Mekanizmaları

a. "Hakemlik" ve "Uzlaştırma" Mekanizmaları

İKT Anlaşması'nın 16. maddesi ile yatırımcıya bir seçim hakkı sağlanmaktadır. Buna göre yatırımcı, ev sahibi ülkedeki ulusal yargı sistemine başvuru hakkına sahip olacaktır. Bunun yanı sıra İKT Anlaşması uyuşmazlıkların hakem önünde çözülmesine de imkân sağlamaktadır. Bu durumda yatırımcı, uyuşmazlık çözüm mekanizmalarından birini seçmekle birlikte diğer mekanizmaya başvurma hakkını kaybedecektir.

PART 2

Article 16 of OIC Agreement is as follows: "The host state undertakes to allow the investor the right to resort to its national judicial system to complain against a measure adopted by its authorities against him, or to contest the extent of its conformity with the provisions of the regulations and laws in force in its territory, or to complain against the non-adoption by the host state of a certain measure which is in the interest of the investor, and which the state should have adopted, irrespective of whether the complaint is related, or otherwise, to the implementation of the provisions of the Agreement to the relationship between the investor and the host state.

Provided that if the investor chooses to raise the complaint before the national courts or before an arbitral tribunal then having done so before one of the two quarters he loses the right of recourse to the other."

Article 17 of OIC Agreement regulates the next step. The article begins with the provision, "Until an Organ for the settlement of disputes arising under the Agreement is established, disputes that may arise shall be entitled through conciliation or arbitration in accordance with the following rules and procedures." According to this, a body will be established for the settlement of

İKT Anlaşması'nın 16. maddesi aşağıda yer aldığı şekildedir:

"Ev sahibi ülke, kendi makamlarınca yatırımcı aleyhine alınmış bir tedbire karşı şikayette bulunmak, veya bu tedbirin kendi ülkesinde yürürlükte olan yasalar ve yönetmelik hükümleriyle uygunluk derecesine itiraz etmek, veya bir şikayet, yatırımcı ve ev sahibi ülke arasındaki ilişkiye Anlaşma hükümlerinin uygulanmasıyla ilgili olsa da olmasa da yatırımcının lehine olan ve ev sahibi ülkenin alması gerektiği halde almadığı belirli bir önlemin alınmamasına karşı şikayette bulunmak üzere yatırımcının, ev sahibi ülkedeki ulusal yargı sistemine başvurmasına izin vermeyi taahhüt eder.

Eğer yatırımcı şikayetini ulusal mahkemeler veya Hakemlik Mahkemesi'nden birinin önüne getirmeyi tercih ederse, ikisinden birini seçmiş olmakla diğerine başvurma hakkını kaybeder."

İKT Anlaşması'nın 17. maddesi ise bir adım sonrasını düzenlemektedir. Madde; "Anlaşma'dan doğan uyuşmazlıkların giderilmesi için bir organ oluşturuluncaya kadar, ortaya çıkabilecek uyuşmazlıklar aşağıdaki kural ve usullere uygun olarak uzlaştırma veya hakemlik yoluyla giderilecektir." hükmü ile başlamaktadır. Buna göre yatırımcı ile devlet arasında çıkacak

the disputes arising between investor and government. However, since this body has not been established yet, disputes will be resolved through ad hoc conciliation or arbitration, which is regulated in the same article, until the said body is established.

The second paragraph of the said article, titled "Arbitration", contains the provision, "If the two parties to the dispute do not reach an agreement as a result of their resort to conciliation, or if the conciliator is unable to issue his report within the prescribed period, or if the two parties do not accept the solutions proposed therein, then each party has the right to resort to the Arbitration Tribunal for a final decision on the dispute." Since it is understood from the writing of the article that the conciliation procedure is charac-

terized as a prerequisite, there are opinions that it is necessary not to resort to arbitration without applying to the conciliation procedure⁷. However, in 2011, Saudi Arabian citizen Hesham T. M. Al-Warraq applied to Ad Hoc Arbitration ("Al-Warraq Arbitration") for a dispute regarding the violation of the OIC Agreement against the Indonesian state regarding the loss of banking investments. The arbitral tribunal established in accordance with the UNCITRAL Ad Hoc Arbitration rules underlined the important details regarding the OIC Agreement arbitration

terized as a prerequisite, there are opinions that it is necessary not to resort to arbitration without applying to the conciliation procedure⁷. However, in 2011, Saudi Arabian citizen Hesham T. M. Al-Warraq applied to Ad Hoc Arbitration ("Al-Warraq Arbitration") for a dispute regarding the violation of the OIC Agreement against the Indonesian state regarding the loss of banking investments. The arbitral tribunal established in accordance with the UNCITRAL Ad Hoc Arbitration rules underlined the important details regarding the OIC Agreement arbitration

the disputes arising between investor and government. However, since this body has not been established yet, disputes will be resolved through ad hoc conciliation or arbitration, which is regulated in the same article, until the said body is established.

the disputes arising between investor and government. However, since this body has not been established yet, disputes will be resolved through ad hoc conciliation or arbitration, which is regulated in the same article, until the said body is established.

uzlaştırma usulünün bir ön şart olarak nitelendirildiğinin anlaşılması sebebiyle, uzlaştırma usulüne başvuru yapılmadan tahkime başvurmamak gerekir yönünde görüşler bulunmaktadır⁷. Ancak, 2011 yılında Suudi Arabistan vatandaşı Hesham T. M. Al-Warraq, Endonezya devletine karşı İKT Anlaşması'nın ihlal edilerek bankacılık yatırımlarının zarara uğradığına ilişkin uyuşmazlık için Ad Hoc Tahkime ("El-Warraq Tahkimi") başvurmuştur. UNCITRAL Ad Hoc Tahkim kurallarına göre kurulan hakem heyeti 15 Aralık 2014 ta-

uzlaştırma usulünün bir ön şart olarak nitelendirildiğinin anlaşılması sebebiyle, uzlaştırma usulüne başvuru yapılmadan tahkime başvurmamak gerekir yönünde görüşler bulunmaktadır⁷. Ancak, 2011 yılında Suudi Arabistan vatandaşı Hesham T. M. Al-Warraq, Endonezya devletine karşı İKT Anlaşması'nın ihlal edilerek bankacılık yatırımlarının zarara uğradığına ilişkin uyuşmazlık için Ad Hoc Tahkime ("El-Warraq Tahkimi") başvurmuştur. UNCITRAL Ad Hoc Tahkim kurallarına göre kurulan hakem heyeti 15 Aralık 2014 ta-

FOOTNOTE

7 M. Macit Kenanoğlu, Ali Yeşilirmak, Uluslararası Yatırım Hukuku Bakımından Libya Krizi, Küre Yayınları, p.119.

DİPNOT

7 M. Macit Kenanoğlu, Ali Yeşilirmak, Uluslararası Yatırım Hukuku Bakımından Libya Krizi, Küre Yayınları, s.119.

PART 2

procedure with its final award dated 15 December 2014⁸.

The following comments were made in the Al-Warraq Arbitration

· Referring also to the general interpretation rule in Article 31 of the Vienna Convention on the Law of Treaties, dated May 22 1966, Article 17 of the OIC Agreement implicitly provides the investors of the contracting state with the right to apply for arbitration against the host state, according to the provision of Article 17, the dispute can be submitted to arbitration by an investor without making a separate contract with the host state, party to the contract.

· The regulation in the OIC Agreement that the investors will lose their right to apply to the other if they choose to bring their complaint before the national courts or one of the arbitral tribunals has not been perceived as a bifurcation clause by the arbitral tribunal. In other words, it was not found obligatory to exhaust domestic remedies before applying to arbitration, and comments were made that the parties were not obliged to be subject to conciliation negotiations before applying to arbitration.

While the said regulation is a prerequisite for the application to arbitration, according to the opinions in the doctrine, it will not be a prerequisite according to the decision rendered in the arbitration proceedings. Since the contradiction has not been resolved, it is clear that it would be safer to apply for conciliation before apply to arbitration under the OIC Agreement.

rihli nihai kararıyla⁸ İKT Anlaşması tahkim prosedürüne ilişkin önemli detayların altını çizmiştir.

El-Warraq Tahkimi'nde;

· Hakem heyeti İKT Anlaşması'nın 17'nci maddesinin örtülü olarak devlet tarafından yatırımcılarına ev sahibi devlete karşı tahkim başvurusunda bulunma hakkını sağladığı ve bir tahkim anlaşması olduğunu, 22 Mayıs 1966 tarihli Viyana Anlaşmalar Hukuku Sözleşmesi'nin 31. maddesinde yer alan genel yorum kuralına da atıf yaparak, 17. maddenin hükmünden, sözleşmeye taraf olan ev sahibi devletin ayrı bir sözleşme yapmaksızın uyuşmazlığın bir yatırımcı tarafından tahkime götürülebileceği ve

· İKT Anlaşması'nda yer alan, yatırımcının şikayetini ulusal mahkemeler veya hakem mahkemesinden birinin önüne getirmeyi tercih etmesiyle diğerine başvurma hakkını kaybedeceği yönündeki düzenleme hakem heyeti tarafından hiçbir şekilde bir bifürkasyon (çatallama) maddesi olarak algılanmamıştır. Yani tahkime başvurmadan önce iç hukuk yollarının tüketilmesi zorunlu bulunmamış, tarafların tahkime başvurmadan önce uzlaşma görüşmelerine tabi olma yükümlülüğünde olmadığı yönünde yorumlar yapılmıştır.

Söz konusu düzenleme, doktrinde yer alan görüşlere göre tahkime başvuru için bir ön şart niteliğinde iken, tahkim yargılamasında verilen karara göre bir ön şart niteliğinde olmayacaktır. Ortada bulunan çelişki giderilmemiş olduğundan, İKT Anlaşması nezdinde tahkime gidilmeden önce uzlaşma yoluna başvurulmasının daha risksiz olacağı ortadadır.

FOOTNOTE

⁸ Hesham T. M. Al Warraq v. Republic of Indonesia, Arbitration Proceedings on the Investment Promotion, Protection and Guarantee Agreement between Member States of the Organization of the Islamic Conference in 1981, UNCITRAL Arbitration, Final Judgment, December 2014, Singapore.

⁹ Prof. Dr. İbrahim Özbay, Dr. Öğr. Üyesi Murat Erdem, "Bir Kurumsal Tahkim Merkezi Örneği: İberoamerikan Tahkim Merkezi", Türkiye Adalet Akademisi Dergisi, 2020, p.451.

b. Ad Hoc Arbitration Procedure

Institutional arbitration is defined as a type of arbitration in which the will to arbitrate is carried out by the parties, but only by an arbitration institution designated by the parties. In institutional arbitration, the parties that will apply for arbitration do not determine the procedures and rules regarding the functioning of the arbitration, however the procedures and rules of the institutional arbitration center are applied. On the other hand, Ad Hoc arbitration is a type of arbitration in which the arbitrators, the place of arbitration, the arbitration procedure and the substantive law rules to be applied to this arbitration procedure are determined by the parties themselves and there is no mediation of any organization⁹. In line with the regulation in Article 17 of the OIC Agreement, it is envisaged that ad hoc arbitration will be used for the resolution of disputes during the period until the OIC investment dispute resolution body is established and starts to operate. The details of the arbitration procedure are regulated in the second paragraph of Article 17 of the OIC Agreement.

In line with the regulation in subparagraph (b) of the relevant article, the process will begin when the party requesting the resolution of the dispute through arbitration sends a notice clearly explaining the nature of the dispute and notifying the name of the arbitrator appointed to the opposite party. Within 60 (sixty) days from the receipt of the notice to the other party, the other party will be under the obligation to appoint an arbitrator and notify the other party of this. After the appointment of the second arbitrator, the two arbitrators selected will decide on a third arbitrator, who will cast the decisive vote, again within 60 (sixty) days from the date of the second arbitrator's election. However, if the opposing party fails to appoint the second arbitrator or the two arbitrators fail to appoint the third arbitrator within the specified time limits, each party to the dispute shall have the right to request the Secretary General to complete the formation of the arbitral tribunal and the arbitral tribunal will be formed in this way as a last resort.

In line with subparagraph (c) of the article, the arbitral tribunal will hold its first meeting on the date and place determined by the third arbitrator. The tribunal will then decide on the place and time of its meetings and other matters pertaining to its mandate.

b. Ad Hoc (Arızı) Tahkim Prosedürü

Kurumsal tahkim (institutional arbitration); tahkim yoluna başvuracak tarafların tahkimin işleyişine dair usul ve kuralları belirlemediği, fakat kurumsal tahkim merkezinin usul ve kurallarının uygulama alanı bulduğu ve tahkim yargılamasına ilişkin iradenin sadece tahkim yargılamasının taraflarınca belirlenen bir tahkim kurumu tarafından yürütüldüğü bir tahkim türüdür. Buna karşılık Ad Hoc (arızı) tahkim ise; hakemlerin, tahkim yerinin, tahkim usulünün ve bu tahkim usulüne uygulanacak maddi hukuk kurallarının bizzat taraflar tarafından tayin edildiği ve hiçbir örgütün aracılığının söz konusu olmadığı tahkim türüdür⁹. İKT Anlaşması'nın 17. maddesinde yer alan düzenleme doğrultusunda, İT yatırım uyuşmazlığı çözüm organı kurulup, faaliyete başlayınca kadarki süre boyunca uyuşmazlıkların çözümünde ad hoc tahkime başvurulacağı öngörülmüştür. İKT Anlaşması'nın 17. maddesinin 2. fıkrasında tahkim prosedürünün detayları düzenlenmektedir.

İlgili maddenin (b) bendinde yer alan düzenleme doğrultusunda süreç, uyuşmazlığın hakemlik yolu ile çözülmesini talep eden tarafın uyuşmazlığın niteliğini açıkça izah eden ve atadığı hakemin ismini bildiren bir ihbarnameyi uyuşmazlığın karşı tarafına göndermesiyle birlikte başlayacaktır. İhbarnamenin karşı tarafa ulaşmasından itibaren 60 (altmış) gün içinde karşı taraf, bir hakem atayarak bunu diğer tarafa bildirmek yükümlülüğünde olacaktır. İkinci hakemin atanmasının ardından seçilen iki hakem belirleyici oyu verecek bir üçüncü hakemi, ikinci hakemin seçildiği tarihten itibaren yine 60 (altmış) gün içerisinde, kararlaştıracaklardır. Ancak, karşı tarafın ikinci hakemi veya hakemlerin üçüncü hakemi belirlenen süreler içerisinde tayin etmemesi durumunda, uyuşmazlığın taraflarından her biri Genel Sekreter'den hakem heyetinin oluşturulmasının tamamlanmasını talep etme hakkına sahip olacak ve hakem heyeti son çare olarak bu şekilde oluşturulacaktır.

Maddenin (c) bendi doğrultusunda, hakem heyeti ilk toplantısını üçüncü hakem tarafından belirlenen tarihte ve yerde yapacaktır. Heyet daha sonrasında toplantılarının yer ve zamanına ve görevlerine ilişkin diğer konulara karar verecektir.

DİPNOT

⁸ Hesham T. M. Al Warraq v. Republic of Indonesia, 1981 Tarihli İslam Konferansı Teşkilatına Üye Ülkeler Arasında Yatırımların Teşviki Korunması ve Garanti Edilmesi Anlaşması'na İlişkin Tahkim Yargılaması, UNCITRAL Tahkim, Nihai Karar, Aralık 2014, Singapur.

⁹ Prof. Dr. İbrahim Özbay, Dr. Öğr. Üyesi Murat Erdem, "Bir Kurumsal Tahkim Merkezi Örneği: İberoamerikan Tahkim Merkezi", Türkiye Adalet Akademisi Dergisi, 2020, s.451.

PART 2

Finally, subparagraph (d) of the article has the provision, "d) The decisions of the Arbitration Tribunal shall be final and cannot be contested. They are binding on both parties who must respect and implement them. They shall have the force of judicial decisions. The contracting parties are under an obligation to implement them in their territory, no matter whether it be a party to the dispute or not and irrespective of whether the investor against whom the decision was passed is one of its nationals or residents or not, as if it were a final and enforceable decision of its national courts." With this provision, the OIC Agreement regulates a direct enforcement mechanism in favour of the investor in the execution of arbitral awards. In accordance with the application of the relevant article, the foreign arbitration award will have the function of a definitive judgement given by the Turkish courts. In this case, for the aforementioned arbitral awards, it will be possible to apply for enforcement proceeding with judgement, such as definitive judgement.

The implementation of the provision of Article 17(d) is not contrary to the Turkish Bankruptcy and Enforcement Law ("BEL") no. 2004. In accordance with the "In the enforcement order regarding the enforcement proceeding with judgement against the foreign state, without prejudice to the international treaties, it is also notified that compulsory execution can be carried out on the properties belonging to the debtor state" clause in article 32 of the BEL, the provisions of international treaties will be reserved. Since the contracting states are obliged to implement the arbitral awards like their own court decisions, in line with the relevant provision of the OIC Agreement, the parties will be able to apply for compulsory execution without the need for a separate notification for the execution of the arbitral award. In this respect, the investor will be protected by the OIC Agreement regarding the execution of the awards it has obtained in favour of a possible arbitral trial regarding its investments, and will be able to execute these awards without applying for a separate procedure.

IV. CONCLUSION

In our article, the OIC, which was established in Rabat in 1969 with the aim of increasing the role of the contracting states in international trade and creating a unity in the "Islamic" world, and its Agreement On Promotion, Protection And Guarantee Of Investments Among Member States Of The Organisation Of The Islamic Conference dated 1981 with the aim of securing their

Son olarak maddenin (d) bendi "d) Hakem Mahkemesi'nin kararları nihai olacak ve bunlara karşı çıkılmayacaktır. Bu kararlar her iki taraf için bağlayıcıdır ve taraflar bu kararlara uymak ve onları uygulamak zorundadırlar. Bunlar yargı kararları gücüne sahip olacaklardır. Akit taraflar, uyuşmazlığa taraf olsun veya olmasınlar ve aleyhine karar verilen yatırımcı kendi vatandaşlarından biri olsun veya olmasın, bu kararları ulusal mahkemelerinin kesin ve uygulanması zorunlu bir kararıymış gibi kendi sınırları içinde uygulamak yükümlülüğü altındadırlar." hükmünü haizdir. Bu hüküm ile İKT Anlaşması, hakem kararlarının icrası konusunda yatırımcı lehine olan doğrudan bir icra mekanizması düzenlemektedir. İlgili maddenin uygulaması gereği yabancı hakem kararı Türk mahkemelerince verilen kesin hüküm niteliğindedir. Bu durumda anılan hakem kararları için kesin hüküm gibi ilamlı icra yoluna başvurulabilecektir.

17(d) maddesi hükmünün uygulanması 2004 sayılı Türk İcra ve İflas Kanunu'na ("İİK") da aykırı değildir. Zira, İİK madde 32'de yer alan "Yabancı devlet aleyhine başlatılan ilamlı icra takiplerine ilişkin icra emrinde uluslararası anlaşmalar saklı kalmak kaydıyla, borçlu devlete ait olan mallar hakkında cebri icra yapılabileceği hususu ayrıca ihtar edilir." hükmü gereği uluslararası anlaşma hükümleri saklı olacaktır. İKT Anlaşması'nın ilgili hükmü doğrultusunda akit devletler hakem kararlarını kendi mahkeme kararları gibi uygulamakla yükümlü olduklarından, taraflar hakem kararının icrası için ayrıca ihtar gereksizdir. Bu doğrultuda yatırımcı, yatırımlarına ilişkin muhtemel bir hakem yargılaması sonucunda lehine edindiği kararların icrası hususunda İKT Anlaşması dolayısıyla korunacak ve ayrı bir prosedüre başvurmaksızın bu kararları icra ettirebilecektir.

IV. SONUÇ

Makalemizde, akit devletlerin uluslararası ticaret nezdindeki rolünü artırmak ve "İslam" dünyasında bir birlik oluşturmak gayesiyle 1969 yılında Rabat'ta kurulan İİT'nin, akit devletlerin tabiiyetine sahip gerçek veya tüzel kişi yatırımcılarına belirli hak ve garantiler sunarak yatırımlarını güvence altına almayı hedefleyen 1981 tarihli İslam Konferansı Teşkilatına Üye Ülkeler Arasında Yatırımların

investments by offering certain rights and guarantees to natural or legal person investors who are nationals of contracting states, have been examined.

In line with the OIC Agreement, investors were protected against expropriation and nationalization risks, the right of compensation was provided to investors in certain cases, and dispute resolution mechanisms to be implemented in case of possible disputes were envisaged. At the same time, it is aimed to bring the investors of the contracting states to a position where they can compete with the investors of the invested countries and third countries' investors, in line with the principles of most favoured nation and national treatment for foreign investors.

Teşviki, Korunması Ve Garanti Edilmesi Anlaşması'nın sağladığı temel hak ve imkanlar incelenmiştir.

İKT Anlaşması doğrultusunda yatırımcılar, kamulaştırma ve devletleştirme risklerine karşı korunmuş, belli durumlarda yatırımcılara tazminat hakkı sağlanmış ve olası uyuşmazlıklar neticesinde uygulanacak çözüm mekanizmaları öngörülmüştür. Aynı zamanda akit devletlerin yatırımcılarının, en çok gözetilen ulus ve yabancı yatırımcıya milli muamele prensipleri doğrultusunda yatırım yapılan ülkelerin kendi yatırımcılarıyla ve üçüncü ülkelerin yatırımcılarının yararlandığı en avantajlı imkânlardan yararlanarak onlarla rekabet edebilecek konuma getirilmesi hedeflenmiştir.

BIBLIOGRAPHY

A. YEŞİLİRMAK, Türkiye'de Ticari Hayatın ve Yatırımın Ortamının İyileştirilmesi İçin Uyuşmazlıkların etkin Çözümünde Doğrudan Görüşme, Arabuluculuk, Hakem-Bilirkişilik ve Tahkim: Sorunlar ve Çözüm Önerileri, İstanbul 2012, page 173.

HESHAM T. M. AL WARRAQ v. Republic of Indonesia, Arbitration Proceedings on the Investment Promotion, Protection and Guarantee Agreement between Member States of the Organization of the Islamic Conference in 1981, UNCITRAL Arbitration, Final Judgment, December 2014, Singapore. (Date Accessed 07.01.2022)

<https://www.italaw.com/sites/default/files/case-documents/italaw4164.pdf>

"Organization of Islamic Cooperation (OIC)", Ministry of Foreign Affairs of the Republic of Turkey, International Organization Tag. (Date Accessed 05.01.2022)

<http://www.mfa.gov.tr/islam-isbirligi-teskilati.tr.mfa>

Agreement on the Promotion, Protection and Guarantee of Investments among the Member States of the Organization of the Islamic Conference, 1988

M. MACİT KENANOĞLU, ALİ YEŞİLİRMAK, Uluslararası Yatırım Hukuku Bakımından Libya Krizi, Küre Yayınları, page 119.

PROF. DR. İBRAHİM ÖZBAY, DR. ÖĞR. ÜYESİ MURAT ERDEM, "Bir Kurumsal Tahkim Merkezi Örneği : İberoamerikan Tahkim Merkezi", Türkiye Adalet Akademisi Dergisi, 2020, page 451.

PROF. DR. SELAHADDİN BAKAN, "Orta Doğu'da Bir Bölgesel Örgüt Olarak, İslam İşbirliği Teşkilatı'nın Etkinliği Üzerine Bir Değerlendirme", Uluslararası Yönetim Akademisi Dergisi, 2021, Cover 4, Volume 1, page 80-86.

KAYNAKÇA

A. YEŞİLİRMAK, Türkiye'de Ticari Hayatın ve Yatırımın Ortamının İyileştirilmesi İçin Uyuşmazlıkların etkin Çözümünde Doğrudan Görüşme, Arabuluculuk, Hakem-Bilirkişilik ve Tahkim: Sorunlar ve Çözüm Önerileri, İstanbul 2012, s. 173.

HESHAM T. M. AL WARRAQ v. Republic of Indonesia, UNCITRAL, Arbitration Final Award (Erişim Tarihi: 07.01.2022)

<https://www.italaw.com/sites/default/files/case-documents/italaw4164.pdf>

İslam İşbirliği Teşkilatı (İİT), Türkiye Cumhuriyeti Dışişleri Bakanlığı, Uluslararası Örgüt Künyesi (Erişim Tarihi: 05.01.2022)

<http://www.mfa.gov.tr/islam-isbirligi-teskilati.tr.mfa>

İslam Konferansı Teşkilatına Üye Ülkeler Arasında Yatırımların Teşviki, Korunması Ve Garanti Edilmesi Anlaşması Hakkında Karar, 1988

M. MACİT KENANOĞLU, ALİ YEŞİLİRMAK, Uluslararası Yatırım Hukuku Bakımından Libya Krizi, Küre Yayınları, s. 119.

PROF. DR. İBRAHİM ÖZBAY, DR. ÖĞR. ÜYESİ MURAT ERDEM, Bir Kurumsal Tahkim Merkezi Örneği : İberoamerikan Tahkim Merkezi, Türkiye Adalet Akademisi Dergisi, Ankara, 2020, s. 451.

PROF. DR. SELAHADDİN BAKAN, Orta Doğu'da Bir Bölgesel Örgüt Olarak, İslam İşbirliği Teşkilatı'nın Etkinliği Üzerine Bir Değerlendirme, Uluslararası Yönetim Akademisi Dergisi, 2021, C.4, S.1, s. 80-86.